

ตอนที่ 6

อักษรลาว

แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษา เรื่องอักษรและภาษาลาวเบื้องต้น

คำแนะนำ ให้นักศึกษาอ่านคำถามทีละข้อ แล้วตอบคำถามโดยไม่ต้องอ่านในหนังสือ

ตำราเรียน เสร็จแล้วตรวจดูคำตอบที่อยู่ท้ายบท (ตอน)

คำสั่ง ให้นักศึกษาเลือกตอบว่าข้อใด นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องจากคำถามแบบ ถูก-ผิด

1. ตัวอักษรลาวเป็นอักษรตระกูลเดียวกับอักษรพอซุนรามคำแหง (ถูก ผิด)
2. ตัวอักษรไทยน้อยเป็นต้นแบบของอักษรลาวปัจจุบัน (ถูก ผิด)
1. ตัวอักษรลาวเหมือนกับตัวอักษรที่ใช้อยู่ในภาคอีสานของไทยในปัจจุบัน(ถูก ผิด)
2. ภาษาลาวเป็นภาษาตระกูลคำโดด (ถูก ผิด)
3. ภาษาลาวเป็นภาษาตระกูลเดียวกับภาษาไทย (ถูก ผิด)
4. ภาษาลาวประกอบด้วย สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ (ถูก ผิด)
5. พยัญชนะในภาษาลาวมีอยู่ 28 รูป (ถูก ผิด)
6. พยัญชนะตัว ล (ล) บางครั้งพบว่ามีการใช้ตัวเพ็องเหมือนอักษรตัวธรรม (ถูก ผิด)
9. สระภาษาลาวมีอยู่ 3 ชนิดได้แก่ สระสามัญ สระลอยและสระพิเศษ (ถูก ผิด)
10. วรรณยุกต์โทภาษาลาวเรียกว่าไม้ 2 (ถูก ผิด)
11. วรรณยุกต์จัตวา ภาษาลาวเรียกว่าไม้ 4 (ถูก ผิด)
12. ภาษาลาวสามารถแบ่งมาตราแม่สะกดได้ 10 มาตรา (ถูก ผิด)
13. รูปสระ เท่ากับสระเอีย ในภาษาไทย (ถูก ผิด)
14. รูปสระ เท่ากับเสียงสระ เออ ในภาษาไทย (ถูก ผิด)
15. สระ และ จัดเป็นสระจม (ถูก ผิด)

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักศึกษาทราบที่มาของอักษรลาวโดยสังเขป
2. ให้นักศึกษาทราบรูปลักษณะตัวอักษรลาว
3. ให้นักศึกษา ศึกษาหลักเกณฑ์การผันเสียงสระ
4. ให้นักศึกษารู้จักหลักเกณฑ์การประสมคำอักษรลาวโดยสังเขป

2. เนื้อหาเรื่อง

1. ตระกูลภาษา
2. ที่มาของอักษรลาว
3. รูปลักษณะและวิธีการเขียนอักษรลาว
4. การผันเสียงสระและหลักเกณฑ์การประสมคำอักษรลาว

แนวทางการศึกษาภาษาศาสตร์ ถือว่าภาษาทุกภาษามีความสำคัญเท่า ๆ กัน ควรค่าแก่การเรียนรู้ อดีตชนทุกชาติทุกเผ่าพันธุ์เคยมีภาษาประจำชาติประจำเผ่าพันธุ์ของตนเองใช้ แต่ปัจจุบันความเจริญได้ทำให้หลายชาติหลายเผ่าพันธุ์ไม่มีภาษาของตนเองใช้ นั่นหมายความว่าหลายภาษาที่เคยมีใช้ในโลกรนี้ บางส่วนได้ตายลงเพราะหลายเผ่าชนได้หันไปใช้ภาษาของชาติที่เจริญกว่าแทน

ภาษาลาวเป็นภาษาประจำชาติของลาวหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นมรดกอันล้ำค่าทางวัฒนธรรมที่มีทั้งภาษาพูดภาษาเขียนเพื่อบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ มีหลักภาษาเทียบเคียงได้กับภาษาของนานาอารยประเทศ

ภาษาลาวมีโครงสร้างทางภาษาแยกประเภทองค์ประกอบที่สำคัญดังเช่น สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ พยัญชนะแบ่งเป็น อักษรสูง อักษรกลางและอักษรต่ำที่เรียกว่า “ไตรยางค์” คำนาม สรรพนาม คำวิเศษซึ่งก็ไม่ต่างจากหลักภาษาไทย แต่เดิมภาษาลาวเป็นภาษาคำโดด มีพยัญชนะเดียว เช่น กิน นั่ง นอน ลุก ยืน เดิน เป็นต้น ต่อมาหลังจากรับเอาพระพุทธศาสนา ลัทธิพิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์มาใช้ ทำให้ภาษาลาวรับเอาคำภาษาบาลี ภาษาสันสกฤตมาใช้ในภาษาของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่ใช้ทางราชการ วิชาการ ศาสนาและวัฒนธรรมต่าง ๆ

3. เนื้อหาหัวข้อที่ 1 อักษรลาว

3.1 ประเด็นสำคัญ (ตระกูลภาษา)

ประเด็นสำคัญ ภาษาลาวจัดอยู่ในภาษาตระกูลไตหรือไท หรือ ไต-ลาว ดังได้กล่าวมาข้างแล้วว่า ภาษาตระกูลไตนั้นยังแยกย่อยเป็นภาษาไทสาขาต่าง ๆ เช่น ไทใหญ่ ไทจีน

อเนกการจัดภาษาเข้าเป็นตระกูลภาษาใดภาษาหนึ่งนั้น นักภาษาศาสตร์จะดูโครงสร้างของภาษานั้น ๆ ดูโครงสร้างของการจัดเรียงเข้าประโยค โครงสร้างของการใช้คำพื้นฐานในชีวิตประจำวัน ความเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบรวมทั้งองค์ประกอบของเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ว่ามีโครงสร้างเหมือนและแตกต่างกันอย่างไรจัดเป็นกลุ่มตระกูลภาษาเดียวกันได้หรือไม่

3.2 ประเด็นสำคัญ (ที่มาของตัวอักษรลาว)

ประเด็นสำคัญ อักษรลาวเป็นตัวอักษรที่พัฒนามาจากอักษรไทยน้อยซึ่งตัวอักษรไทยน้อยก็ได้พัฒนามาจากตัวอักษรไทยสุโขทัยสมัยพระเจ้าลิไทอีกต่อหนึ่ง ตัวอักษรไทยสมัยพระเจ้าลิไทได้แพร่กระจายมายังอาณาจักรล้านช้างพร้อมกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ลี้ลับทางวงศ์ การแพร่กระจายเข้ามาของอักษรไทยสมัยพระเจ้าลิไทนั้นมีอยู่ 2 ระยะด้วยกัน

ระยะที่ 1 แพร่มาจากสุโขทัยเข้าสู่อาณาจักรล้านช้างโดยตรงการแพร่เข้ามาในระยะที่ 1 นี้เข้าใจว่าพระสุวณฺศิรีเถระเป็นผู้นำมาเผยแผ่และมีจารึกผนังถ้ำนางอันเป็นหลักฐานยืนยัน

ระยะที่ 2 แพร่มาจากสุโขทัยแล้วเข้าสู่อาณาจักรล้านช้างได้รับการปะปนกับอักษรไทยฝักขามแล้วจึงเข้าสู่อาณาจักรล้านช้าง ในสมัยพระเจ้าโพธิสาลราชซึ่งได้ขอพระไตรปิฎก 60 คัมภีร์และพระเทพมงคลเถระจากเมืองเชียงใหม่ เมื่อ พ. ศ. 2066 อักษรไทยฝักขามเป็นอักษรสายสกุลพ่อขุนรามคำแหงเช่นเดียวกับอักษรไทยน้อยดังนั้นจึงสามารถผสมกลมกลืนกันได้อย่างดี ภายหลังอักษรไทยน้อยได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีการใช้กันอย่างกว้างขวางในบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงทั้งฝั่งซ้ายและขวานั้นคือทั้งอาณาจักรล้านช้างและภาคอีสานของไทย และต่อมาได้กลายเป็นต้นแบบของอักษรลาวที่ใช้อยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวปัจจุบันนี้

3.3 ประเด็นสำคัญ (รูปลักษณะและวิธีการเขียนตัวอักษรลาว)

ประเด็นสำคัญ รูปพยัญชนะอักษรลาวมีรูปลักษณะคล้ายรูปอักษรไทยน้อยคือมีรูปทรงค่อนข้างกลมมน ตัวอักษรส่วนใหญ่ประกอบด้วยเส้นอักษรสองเส้นได้แก่เส้นหน้าและเส้นหลัง แต่เดิมรูปพยัญชนะอักษรลาวมีอยู่ 26 รูปแต่ปัจจุบันได้เพิ่มรูปพยัญชนะตัว ร มาอีกตัวหนึ่งรวมเป็น 27 รูป (รวมตัวอักษรพิเศษอีก 6 ตัว เป็น 33 ตัว) รูปพยัญชนะส่วนมากมีอยู่รูปเดียว นั่นคือรูปพยัญชนะตัวเต็ม ที่เห็นมีใช้รูปพยัญชนะตัวเพ็องอยู่บ้างได้แก่รูปพยัญชนะตัว ย และตัว ล

รูปพยัญชนะตัว ย และ ล เพ็องนี้เป็นรูปอักษรที่ใช้สืบทอดมาตั้งแต่รูปอักษรไทยน้อยที่ได้รับอิทธิพลมาจากอักษรไทยฝักขามซึ่งตัวอักษรไทยฝักขามก็ได้รับอิทธิพลรูปพยัญชนะตัวเพ็องของอักษรธรรมล้านช้างอีกต่อหนึ่ง

วิธีเขียนตัวอักษรลาวมีวิธีเขียนอยู่ 3 แบบหรือ 3 วิธีด้วยกัน

แบบที่ 1 เขียนตัวสะกดตามแบบของท่านสมจิน ปิแอร์จิ้น (Somjin Pierre Ngin) ตรงกับแบบที่กำหนดไว้ในราชบัณฑิตยสภา ซึ่งมีพระราชโองการเจ้ามหาชีวิตโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม เลขที่ 10 พ.ศ.2491 ให้สะกดตามเสียงที่อ่านแต่ยังคงรักษารูปคำภาษาเดิมเอาไว้

แบบที่ 2 เขียนตัวสะกดตามแบบของท่านมหาสีลา วีระวงศ์ ซึ่งใช้ตัวสะกดตามแบบดั้งเดิมทุกประการ

แบบที่ 3 เขียนตัวสะกดตามแบบของท่านภูมิ วงศ์วิจิตร โดยใช้ตัวสะกดตามเสียงที่พูดที่อ่านเท่านั้น แบบที่ 3 นี้เริ่มใช้หลังจากที่ประเทศลาวได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อ พ.ศ.2518 แบบที่ 3 นี้ยังคงใช้อยู่มาจนถึงปัจจุบันนี้

ตัวอย่างตารางเปรียบเทียบวิธีการเขียนภาษาลาว

ภาษาไทย ภาษาลาวแบบที่1ราชบัณฑิตยแบบที่2ท่านมหาสีลาวีระวงศ์แบบที่3ท่านภูมิวงศ์วิจิตร

ภาษาไทย (สมจิน ป.จิ้น) (ก่อน พ.ศ. 2518) (พ.ศ.2518-ปัจจุบัน)

กิริยา

กายกรรม

ผม-ฉัน

ข้าพเจ้า

ราชการ

หลวงพระบาง

3.4 ประเด็นสำคัญ (สระวรรณยุกต์และการประสมคำอักษรลาว)

ประเด็นสำคัญ สระภาษาลาวมีอยู่ 2 ชนิด

1. สระสามัญหรือสระจมีอยู่ 24 รูป

2. สระพิเศษมีอยู่ 4 รูป

สระภาษาลาวรวมทั้งสระจมีหรือสระสามัญกับสระพิเศษมี 28 รูป นอกจากนี้ในภาษาลาวยังมีเครื่องหมายประกอบการเขียน เช่นไม้กง เป็นต้น

วรรณยุกต์อักษรลาวไม่ต่างจากรูปวรรณยุกต์อักษรไทยนั่นคือมีอยู่ 4 รูป (5 เสียง) ได้แก่ วรรณยุกต์เอก วรรณยุกต์โท วรรณยุกต์ตรี และวรรณยุกต์จัตวา วรรณยุกต์ทั้ง 4 รูปนี้นอกจากมีชื่อเรียกเหมือนวรรณยุกต์ไทยซึ่งเป็นคำภาษาบาลีดังกล่าวแล้ว ลาวยังเรียกว่า ไม้หนึ่ง ไม้สอง ไม้สามไม้สี่ และที่ไม่มีเครื่องหมายกำกับภาษาไทยเรียกเสียงสามัญ ภาษาลาวเรียกว่าเสียงธรรมดา

หลักเกณฑ์การผันเสียงวรรณยุกต์

อักษรกลาง 8 ตัว ก จ ด ต บ ป อ ย อ ผันได้ครบ 5 เสียง (สามัญ เอก โท ตรี จัตวา)

อักษรสูง 12 ตัว (รวมตัวอักษรพิเศษ 6 ตัวด้วย) ข ส ฦ ฦ ผ ฝ ห หง หย หน หม หว หล ผันได้ 3 เสียง คือ เสียงวรรณยุกต์สามัญ วรรณยุกต์เอกและเสียงวรรณยุกต์โท

อักษรต่ำมี 13 ตัว ได้แก่ ค ช ท พ ฟ ฮ ง ย น ม ร ล ว ผันได้ 3 เสียงคือ เสียงวรรณยุกต์สามัญ เสียงวรรณยุกต์เอกและเสียงวรรณยุกต์โท

อักษรประสม เมื่อใช้ ห นำหน้าอักษร ง ย น ม ร ล ว จะกลายเป็นเสียงอักษรสูงตัว ห นำแต่พยัญชนะ ห ไม่ออกเสียง

4. เนื้อหาหัวข้อที่ 2 หลักเกณฑ์การประสมคำสระกับพยัญชนะ

4.1 ประเด็นสำคัญ

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าภาษาลาวเป็นภาษาตระกูลไตตระกูลเดียวกับภาษาไทย ตลอดจนที่มาและความสัมพันธ์ของตัวอักษร ดังนั้นอักษรวิธีหรือหลักเกณฑ์การประสมอักษรจึงไม่แตกต่างจากภาษาไทยซึ่งสามารถจัดเป็นมาตราแม่สะกดได้ 8 แม่ (ถ้าจัดแม่ ก กา ต่างหากอีกแม่หนึ่งก็เป็น 9 แม่) ดังนี้

แม่ กก

แม่ กค

แม่ กบ

แม่ กง

แม่ กน

แม่ กม

แม่ เกย

แม่ เกอว

แม่ กก ได้แก่สระที่ประสมพยัญชนะ โดยมีพยัญชนะตัว ก เป็นตัวสะกด

เช่น เป็นต้น

แม่ กค ได้แก่สระประสมพยัญชนะ โดยมีพยัญชนะตัว ค เป็นตัวสะกด

เช่น เป็นต้น

แม่ กบ ได้แก่สระที่ประสมพยัญชนะ โดยมีพยัญชนะตัว พ และ บ เป็นตัวสะกด

เช่น	เป็นต้น
แม่ กง	ได้แก่สระที่ประสมพยัญชนะ โดยมีพยัญชนะตัว ง เป็นตัวสะกด
เช่น	เป็นต้น
แม่ กน	ได้แก่สระที่ประสมพยัญชนะ โดยมีพยัญชนะตัว น เป็นตัวสะกด
เช่น	เป็นต้น
แม่ กม	ได้แก่สระที่ประสมพยัญชนะ โดยมีพยัญชนะตัว ม เป็นตัวสะกด
เช่น	เป็นต้น
แม่ เกย	ได้แก่สระที่ประสมพยัญชนะ โดยมีพยัญชนะตัว ย เป็นตัวสะกด
เช่น	เป็นต้น
แม่ เกอว	ได้แก่สระที่ประสมพยัญชนะ โดยมีพยัญชนะตัว ว เป็นตัวสะกด
เช่น	เป็นต้น

5. เนื้อหาหัวข้อที่ 3 ตัวเลขลาวและการใช้

5.1 ประเด็นสำคัญ

ตัวเลขลาวไม่ต่างจากตัวเลขที่ใช้ในอักษรไทยน้อย และตัวเลขไทยมากนัก ตัวเลขบางตัวมีรูปสัณฐานเหมือนกับตัวเลขไทย

ตัวเลขลาว

ตัวเลขไทย ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

หลักเกณฑ์ การนับตัวเลขก็ไม่ต่างจากการนับตัวเลขของไทย นั่นคือ นับจากจำนวนน้อยไปหามาก และแบ่ง การนับเป็นการนับจำนวนเต็มและจำนวนปกติ เช่น 1 2 3 4 5ฯ ที่ 1 ที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 ที่ 5 เป็นต้น

6. การประเมินผลท้ายตอนที่ 6

ให้นักศึกษาเลือกตอบข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. หลักเกณฑ์ การศึกษาภาษาตามแนวภาษาศาสตร์ ข้อใดถูกต้องที่สุด

1. ภาษาที่มีคนพูดมากที่สุดจัดว่าเป็นภาษาที่ดีที่สุด
2. ภาษาที่มีใช้ในโลกนี้มีอยู่ 5 ตระกูลภาษาด้วยกัน
3. ภาษาทุกภาษาในโลกนี้ถือว่ามีความสำคัญเท่า ๆ กัน
4. ภาษาลาวจัดอยู่ในตระกูลอินโดยูโรเปียน

2. ภาษาใด ที่ลาวยืมมาใช้มากกว่าภาษาอื่น ๆ

1. ภาษาจีน
2. ภาษาเวียดนาม
3. ภาษาเขมร
4. ภาษาบาลี

3. ภาษาลาวจัดอยู่ในตระกูลภาษาใด
 1. ตระกูลไตหรือไท
 2. ตระกูลจีน-ทิเบต
 3. ตระกูลออสโตรเอเชียติก
 4. อินโดยูโรเปียน
4. รูปอักษรลาวพัฒนามาจากรูปอักษรใด
 1. อักษรพอขุรนามคำแหง
 2. อักษรธรรมอีสาน
 3. อักษรไทยสมัยพระเจ้าลิไท
 4. อักษรไทยน้อย
5. ปัจจุบันนี้ ภาษาลาวใช้แบบอักษรตัวเขียนของท่านผู้ใด
 1. สมจิน ปี่แอร์จัน
 2. มหาสีลา วีระวงศ์
 3. ภูมี วงศ์วิจิตร
 4. ทั้งสามแบบรวมกัน
6. รูปพยัญชนะอักษรลาวปัจจุบันมีกี่รูป
 1. 25 รูป
 2. 27 รูป
 3. 28 รูป
 4. 29 รูป
7. คำว่า “ ” (กิลिया) แทนคำว่า กิริยา เป็นแบบการเขียนของท่านผู้ใด
 1. สมจิน ปี่แอร์จัน
 2. มหาสีลา วีระวงศ์
 3. ภูมี วงศ์วิจิตร
 4. ไม่มีข้อใดถูก
8. พยัญชนะอักษรลาวแบ่งได้กี่เสียง ข้อใดถูกต้องที่สุด
 1. อักษรสูง อักษรกลาง
 2. อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรเกิน
 3. อักษรต่ำ อักษรกลาง อักษรเกิน
 4. อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ
9. รูปสระอักษรลาวแบ่งได้กี่ชนิด ข้อใดถูกต้องที่สุด
 1. 2 ชนิด
 2. 3 ชนิด
 3. 4 ชนิด
 4. 5 ชนิด
10. เสียงและรูปวรรณยุกต์อักษรลาวแบ่งได้กี่เสียงกี่รูป
 1. 5 รูป 4 เสียง
 2. 4 เสียง 4 รูป
 3. 4 เสียง 5 รูป
 4. 4 รูป 5 เสียง
11. วรรณยุกต์จัตวา ภาษาลาวเรียกได้อีกอย่างไร
 1. ไม้หนึ่ง
 2. ไม้สอง
 3. ไม้สาม
 4. ไม้สี่
12. อักษรเสียงใดสามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 5 เสียง
 1. อักษรสูง
 2. อักษรกลาง
 3. อักษรเกิน
 4. อักษรที่มี ห นำ
13. อักษรกลางสามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้กี่เสียง
 1. 2 เสียง
 2. 3 เสียง
 3. 4 เสียง
 4. 5 เสียง

อักษรต่ำภาษาลาวผันเสียงวรรณยุกต์ได้กี่เสียง

1. 2 เสียง 2. 3 เสียง 3. 4 เสียง 4. 5 เสียง
15. คำว่า “ ราชการ ” ข้อใดเขียนถูกต้องตามหลักภาษาลาว
1. ราช-ช-กาน 2. ราชะ-กาน
3. ลัด-ทะ-กาน 4. ลัด-ถกาน
16. มาตราแม่สะกดอักษรลาว สามารถแบ่งได้กี่แม่
1. 7 แม่ 2. 8 แม่ 3. 9 แม่ 4. 8 หรือ 9 แม่ก็ได้
17. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด
1. สระสามัญหรือสระจมี 25 รูป
2. สระพิเศษมีอยู่ 4 รูป
3. สระพิเศษเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าสระลอย
4. สระสามัญรวมกับสระพิเศษมี 28 รูป
18. ข้อใดเป็นตัวอย่างการใช้แม่ กน สะกด
1. 2.
3. 4.
19. ตัวเลขอักษรลาว มีรูปร่างเหมือนตัวเลขใดมากที่สุด
1. ตัวเลขเขมร 2. ตัวเลขไทย
3. ตัวเลขไทยน้อย 4. ตัวเลขธรรมอีสาน
20. ตัวเลขอักษรลาวตัวเลขใดเหมือนกับตัวเลขไทยมากที่สุด
1. ตัวเลข 1, 2 และ 3 2. ตัวเลข 2, 3 และ 5
3. ตัวเลข 1, 4 และ 5 4. ตัวเลข 5, 7 และ 9

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน ตอนที่ 6

1. ถูก 8. ถูก
2. ถูก 9. ผิด
3. ผิด 10. ผิด
4. ถูก 11. ถูก
5. ถูก 12. ผิด
6. ถูก 13. ถูก
7. ผิด 14. ผิด

15. ผิด

เฉลยแบบประเมินผลท้ายบท (ท้ายตอน)

1. 3	11. 4
2. 4	12. 4
3. 1	13. 2
4. 4	14. 2
5. 3	15. 3
6. 2	16. 4
7. 3	17. 2
8. 4	18. 3
9. 1	19. 3
10. 4	20. 3

เฉลยแบบฝึกหัดอ่าน (ตำราเรียนกระบวนวิชา FL 347 หน้า 161)

แม่น้ำของ (โขง)

แม่น้ำของใหญ่กว้าง	เกิดจากแดนจีน
เป่งกะแสไหลลื่น	เลียบถิ่นลาวลงใต้
ไหลผ่านดินแดนด้าว	กำปูเจียยาวย่าน
ผ่านเหวียดนามย่านไต้	เลยเข้าสู่ทะเล
จึงหลายเดสายน้ำ	บ่อเขินขาดไหลเลิง
เบิ่งเห็นอ่าวบางบก	ตั้งแต่ยามยังแล้ง
จักไผแบ่งปันไว้	บ่อนแม่ของไซบ่อ
น้ำจึงพอล่องท่าง	เลิงเลื่อยอยู่ชู่ยาม
เขาใหญ่แดนหมอกก้าม	ชั้นชื้อหิมาไล
ในเขตพุดสูง	หมอกคลุมคามก้าม
กองกันตามจอมจ้าย	เขาสูงแสนช่อ
กอดหากเปื่อยเมื่อฮ้อน	ลงเลียงแม่ของ
ล่องไหลเข้าช่วงคุ่ม	โหมแห่งหัวของ
ล่องจากดินจีนถึง	เขตมอนไทเงี้ยว
เกี่ยวก้งโงเงไค้ง	บัวละพาพอย่าน

ผ่านดินลาวล้ำซัง
 ล่องเป็นทางลงใต้
แต่นั้นไหลเลียลง
ไหลลงแดนไถก้า
น้ำเล่าโตนตาดท้าง
 ยังมีชื่อหนึ่งเอิ้น
แล้วล่องไหลไปแดน
แต่ใดมาสายน้ำ
ไหลฮับฮองแม่น้ำ
 อันสาขาของนั้น
เซื่องแซงทางลาวเหนือ
มุ่งลงลาวทางฟูน
หีนบุญคุณมากล้น
 เซบั้งเหียงพายฟูน
เซโตนทั้งกองชาน
ไผ่ก่อกงเคยฮู้
น้ำปะเส็ดหล่อเลี้ยง

หลวงพะบางโค้งล่องไหล
ท่งใหญ่ย่านเวียงจัน
พากทางไปได้
จำปาสักใต้ต่ำ
ลงแก่งหลี่ผี
แก่งใหญ่คอนพะเพ็ง
แห่งชะเหมนเมืองไก้
ลำของแม่ใหญ่
หลายสายเข้าสู่มัน
ชื่อทาแบ่งอุคาน
ซ่าเซ็งปากุ้ง
จีมเจียบชั้นเซ่งซ่า
กะดิงน้ำแม่มูน
บั้งไฟใหญ่ลำทาน
สายทาลาวใต้
แดนของบ่อนลาวเกิด
ลาวให้มั่งมี ๕